יט א מיי' פ"ז מהל' פסולי המוקדשין הלכה ג :

בהפשט נקט לגב מזרחיה ולא לריך למילף יס] דמגופיה דפר יום הכפורים שמעינן דכתיב (ויקרא טז) וסרפו בחלב את מזרחם ואת בשרם ואת פרשם ולדיליקת מזרח ובשרם לפרשם :

אלא למאן דל"ל דרב פפא מאי איכא למימר . יטוכד אדא בר אהבה דילף לעיל לפון דמעבד בעולה מק"ו מחטאת והדר יליף אשם מדליתקים לעולה כ] הייטו למאנו דלמעוה בעולה כתיב *ומיהת מדליתקים פרי זימני תעולה הוא דלפינן עיכובא בחשם וא"ת דבפ' אמר להם הממונה (יומא דף נב.) משמע דקידום ידים ורגליים הבא בק"ו חוזר ומלמד בהיקש דקאמר"ש בן אלעזר ק"ו ומה במקום שאין טעון מכילה טעון קידוש מקום שטעון מכילה אינו דין שטעון קידוש כו' והדר קאמר מקום פסיסה ללביסה מה לביסה טעון קידוש אף פסיסה טעון קידוש וי"ל דהתי לא איקרי קדשים אלא גוף הקרבן דוקא : **בן** בנו של ק"ו הוא . כלו] וכלי הא' ליה לן למילף ולמיזל וקשה כיון דק"ו כב] הוא אמאי לא מילף כי היכי דילפינן בג"ש אפילו הן מלה ויש לפרש גו] בן בנו של ק"ו הוא משום דמעיקרא הוא דמבעיא ליה לי דבר אלמד בק"ו *חוזר ומלמד בג"ש היאך בא להוכיח מדהוו בק"ו בג"ש שמלמדה בק"ו ע"י ק"ו א"כ אתה רוצה לדון ק"ו ע"י ק"ו מדבר הבא בקל וחומר הלא זאת היא שאילתך שאתה מסופק בה :

רבי יהודה אומר מעמאה בבדיס בבית הבליעה . פי' בקונטרס דבמס' טהרות (פ"ח) משמע דלר"מ אחת שחיטה בעוף של חולין ואחת מליקה בקדשים מטהרות טריפתן מידי נבילה ולרבי יהודה זו וזו אינה מטהרת וא"ת דבפרק אלו טריפות (חולין דף מו.) אמרינן רבי יהודה בדיק בידא ור' נחמיה בדיק במחטא וא"ל מאן דבדיק במחטא למאן דבדיק בידא עד מתי אתה מאכיל נבילות ליסראל נבילות ס"ד הא שחוטות ניהו מאי קשיא לרבי יהודה ולרי נבילות הויין כדמשמע הכא דשחיטת עוף אינה מטהרת וי"ל דלא הו"ל למיפרך אליבא דרבי יהודה כיון דרבנן פליגי עליה : **מזה** נבלת בהמה שמטמאה במגע ובמשא כו' . תימה מה לנבלת בהמה שאינה מטמאה כו] בבית הבליעה וי"ל דעיקר לרבי טעמא דר"מ מהיקשא דזאת תורת הבהמה והעוף כדלקמן פ' חטאת העוף (דף סט:) כדפי' בקונט': **מה** מלינו בשחיטה של עוף שמכשרתה באכילה וכו' . ודמי ולא היא דבריהם משחיטת חולין גמרי פי' מליקת קדשים כמה מלינו משחיטת עוף שאינה כי אם בחולין ושחיטת עוף של חולין בק"ו משחיטה בהמת חולין ותימה היאך גמר מליקת עוף מה לשחיטה שכן מכשרת בחולין ועוד קשה דמגא ליה דמליקת עוף משחיטת עוף גמר כה] דלמא משחיטה דבהמה גמר וגרלה לי דאם כן הוה גמר בק"ו כדגמר שחיטת עוף והייטו טעמא דלא שחטה : **נבלת עוף** יז] **אינו מטמא במגע ובמשא** . מבחוץ דכתיב (ויקרא כב) לטמאה בה אין לך אלא האמור בה אכילה ולא מגע ומשא : **אינו דין שתהא שחיטתה מטהרת טריפתה מטומאתה** . והשתא דקי"ל שחיטה דמטהרת בחולין מק"ו הדרא ומיגמרא למליקה דקדשים בבנין אב : **מה מצינו בשחיטה שמכשרתה** . יח] לאכול בחולין ומטהרת טריפתה מטומאתה אף מליקה כו' : הכי

ג' ל"ק אי מדרמי בר חמא אי מדרבא אינו דין

מוזר ומלמד צק"ו סיגף בא לסוכיח דסון בק"ו כו' ל"ק

ונאמר להלן עור ובשר ופרש טו] **מה להלן ע"י ניתוח שלא בהפשט אף כאן ע"י ניתוח שלא בהפשט.** דבר הלמד בגזירה שוה מהו שילמד בק"ו ק"ו ומה היקש שאינו מלמד כ] בהיקש אי מדרבא אי מדרבינא מלמד בקל וחומר מדתנא דבי רבי ישמעאל גז"ש המלמדת בהיקש מדרב פפא אינו דין שתלמד בק"ו הניחא למאן דאית ליה דרב פפא אלא למאן דלית ליה דרב פפא מאי איכא למימר אלא קל וחומר ומה היקש שאין מלמד בהיקש אי מדרבא אי מדרבינא מלמד בק"ו מדתנא דבי רבי ישמעאל ג] **גזירה שוה המלמדת בגז"ש חבירתה** *מדרמי בר חמא אינו דין שתלמד בק"ו *דבר הלמד בגז"ש מהו שילמד בבנין אב תיקו. דבר הלמד בקל וחומר מהו שילמד בהיקש ק"ו ומה גזירה שוה שאינה למדה ד] בהיקשא מדר' יוחנן מלמד בהיקש מדרב פפא קל וחומר הלמד מהיקש מדתנא דבי ר' ישמעאל אינו דין שילמד בהיקש הניחא למאן דאית ליה דרב פפא אלא למאן דלית ליה דרב פפא *מאי איכא למימר תיקו. דבר הלמד בקל וחומר מהו שילמד בגזירה שוה קל וחומר ומה גזירה שוה שאינה למידה בהיקשא מדרבי יוחנן מלמד בגזירה שוה ה] מדרמי בר חמא קל וחומר הלמד בהיקש מדתנא דבי רבי ישמעאל אינו דין ו] שתלמד בגז"ש.*דבר הלמד בקל וחומר מהו שילמד בקל וחומר ק"ו ומה גזירה שוה שאינה למידה בהיקש מדר' יוחנן ז] מלמד בק"ו בראמרן ק"ו הלמד מהיקש מדתנא דבי רבי ישמעאל אינו דין שילמד בקל וחומר וזהו ק"ו בן ק"ו ח] בן בנו של ק"ו הוא אלא ק"ו ומה היקש שאינו למד בהיקש אי מדרבא אי מדרבינא מלמד בק"ו מדתנא דבי רבי ישמעאל ק"ו הלמד מהיקש מדתני דבי רבי ישמעאל אינו דין שילמד בק"ו וזהו ק"ו בן קל וחומר . דבר הלמד בקל וחומר מהו שילמד בבנין אב אמר רבי ירמיה תא שמע *מלק ונמצאת טריפה ר"מ אומר אינה מטמאה בבית הבליעה רבי יהודה אומר *מטמאה בבית הבליעה אמר ר' מאיר קל וחומר ומה נבלת בהמה שמטמאה במגע ובמשא שחיטתה מטהרת טריפתה מטומאתה נבילת עוף שאין מטמא במגע ובמשא אינו דין שתהא שחיטתה מטהרת טריפתה מטומאתה מה מצינו בשחיטה שמכשרתה באכילה בקדשים מטהרות טריפתן מידי נבילה ולר' יהודה זו וזו אינה מטהרת ולר' יוסי שחיטה מטהרת ולא מליקה וכן טז] מפרש במסכת מטהרות בפרק שלש עשרה דכריס : **שחיטתה מטהרת טריפתה מטומאתה** . כדאמרינן בהעור והרוטב (חולין דף קמח:) וכי יצות מן הבהמה וגו' מקלת בהמה מטמאה ומקלת בהמה אינה מטמאה ואינו זו טריפה (ויקרא כב) לטמאה בה אין לך אלא האמור בה אכילה ולא מליקה דקדשים בבנין אב : **מה מצינו בשחיטה שמכשרת** . יח] לאכול בחולין ומטהרת טריפתה מטומאתה אף מליקה כו' :

ונאמר להלן . בפר כהן משיח (ויקרא ד) ונאמר כאן בפר ושעיר של יום הכיפורים (סס:) ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת וגו' ואת עורותם ואת בשרם ואת פרשם : **מה להלן** . בפר כהן משיח : **ע"י ניתוח** . דילפינן מג"ש מעולה : **ק"ו** . כלומר מק"ו מלמד לפרש לך שחילה זו : ה"ג ומה היקש שאינו מלמד בהיקש כו' . ול"ג למד : ג"ש המלמדת בהיקש גרסי' ולא גרסי' למדה : **מדרב פפא.** וזאת תורת זבח השלמים כו' דפשט רב פפא ט] מיניה לגזירה שוה חוזרת ומלמדת בהיקש: **הניחא למאן דלית לי' דרב פפא** . דלמר בתר למד חזלינן : **אלא למאן דאמר** . בתר מלמד חזלינן לא תאכלון גז"ש חוזרת ומלמדת בהיקש דהשם מעבר י] חוזלין הוא המלמדה : **בגז"ש חבירתה.** מה שאין היקש עושה כן בהיקש חבירו : **מדרמי בר חמא** . סלת מורכבת חלות : שאינה למידה מן ההיקש גרסי': **מדר' יוחנן.** לא יאמר לפונה בהשם משם למדנו שאין דבר הלמד בהיקש מלמד בגז"ש : **שאינה למידה בהיקש** . כלומר מן ההיקש : יא] **מלמד בק"ו.** כדאמר לעיל מק"ו ומה היקש שאינו למד מן ההיקש מלמד בק"ו גז"ש המלמדת מגז"ש חבירתה מדרמי בר חמא וכו' : **וזהו ק"ו בן קל וחומר.** ק"ו זה שאנו מביאין כאן לדורשו בתורה ללמד ק"ו מק"ו אנו למידין אותו מדבר שאף הוא לא למדונהו אלא בק"ו להא מייתי לה מגז"ש המלמדת בק"ו והיא גופא לא ידעינן לה אלא ע"י ק"ו דבק"ו ילפינן לעיל : **ופרכינן כן בנו של ק"ו הוא** . שאפי' הייטו למידין אותו מדבר אלא למדונהו ע"י ק"ו יב] הוא היה עלמו בן ק"ו שהרי בק"ו אנו למדין אותו כדאמרן לעיל יג] בק"ו ומה גז"ש ט' עכשיו שאף גז"ש שאנו למידין אותו ממנו לדורשה בתורה אף היא לא למדה שהלמד בק"ו אלא מק"ו ממלא שאתה מביא מדת קל וחומר בתורה מכח שני קלין וחמורין והו"ל בנו של ק"ו ובן בנו של ק"ו ולעולם כולי האי ליה לן למילף ומיזל : **אלא** . לא תרביה מגזירה שוה המלמדת בק"ו והיא גופה מק"ו אחיה לן אלא יליף ליה מהיקש המלמד בק"ו דנפקא לן ממתניתא דתני דבי רבי ישמעאל דגמרא גמר לה דדבר יד] המלמד בהיקש חוזר ומלמד בקל וחומר והשתא לא הוי אלא קל וחומר בן קל וחומר כי איכא לגזירה שוה מלמדת בקל וחומר מקל וחומר : **מעמאה בבית הבליעה** . כלין נבלת עוף טהור דאין מליקת טריפה בקדשים מטהרת מידי נבלה והוא הדין נמי לשחוטה עוף חולין טריפה מעמאה לרבי יהודה . אלא מחלוקת בדבר לר"מ אחת שחיטת טז] עוף של חולין ואחת מליקה בקדשים מטהרות טריפתן מידי נבלה ולר' יהודה זו וזו אינה מטהרת ולר' יוסי שחיטה מטהרת ולא מליקה וכן טז] מפרש במסכת מטהרות בפרק שלש עשרה דכריס : **שחיטתה מטהרת טריפתה מטומאתה** . כדאמרינן בהעור והרוטב (חולין דף קמח:) וכי יצות מן הבהמה וגו' מקלת בהמה מטמאה ומקלת בהמה אינה מטמאה ואינו זו טריפה (ויקרא כב) לטמאה בה אין לך אלא האמור בה אכילה ולא מליקה דקדשים בבנין אב . והשתא דקי"ל שחיטה דמטהרת בחולין מק"ו הדרא ומיגמרא יח] לאכול בחולין ומטהרת טריפתה מטומאתה אף מליקה כו' :

ד' ל"ק אי מדרמי בר חמא אי מדרבא אינו דין

מנחות עז.]

שיטה מקובצת

א] מה להלן כו' שלא בהפשט אלמא דדבר הלמד בג"ש חוזר ומלמד בג"ש [דבר כו']. וא"ת דהיכי יליף מהכא לדבר הלמד בג"ש כו' דלמא דשאני הכא משום דניתן לדרוש לענין שלא בהפשט דאינו בא מג"ש בפר כהן משיח אתי ניתוח בהדי אנב גרירא דהוי הימנו ודבר אחר ומלמדים הימנו ועוד קשה דשלא בהפשט נטיפה היכא יליף בג"ש בפר יוה"כ ספר כהן משיח [הא] בפר כהן משיח נטיפה לא כתיב הפשט בהדיא אלא ילפינן ליה בהיקש עור ובשר לקרבו ופרשו והיאך חוזר ומלמד בג"ש וי"ל דקושיא חדא מתרצה לחברתה דסדהוינן דילפינן מיניה שלא בהפשט אע"ג דהתם מהיקשא הוא דאתא א"כ ש"מ דדבר הלמד בג"ש חוזר ומלמד בג"ש ניתוח כמו דכתיב בנטיפה לגבי הכי ונילף בג"ש לפר ושעיר יוה"כ ספר כהן משיח וכיון דילפינן מיניה ניתוח מהשתא נילף נמי שלא בהפשט מהתם דהוי הימנו ודבר אחר . ס"א וי"ל קושיא חדא מתרצה לחברתה דאדרבה לגבי שלא בהפשט הימנו ודבר אחר הוא דלא מצי למילף שלא בהפשט אלא עם ניתוח דילפינן ניתוח בג"ש מעולה הלכך כי הדר יליף ניתוח בפר יוה"כ בג"ש דדבר הלמד בג"ש ליף עמו הפשט והוי הימנו ודבר אחר ולא הוי היקש חוזר ומלמד בג"ש ועי"ל דשלא בהפשט לא ילפינן מפר כהן משיח אלא בנתפיהו כתיב את עורותם ואיתקש בשרם לפרשם ואע"ג (דכתיב) [ולא כתיב] קרבם פ"ם ניסא מה פרשם אינו שרופם בפני עצמה בלא קרבם אף בשרם שורפם בעורם והא דקאמר שלא בהפשט אגב ניתוח נקט לה . לשון תוס' מהר"ם : ג] מלמד מן היקש אי כו' : ג] שהמלמדת בג"ש חבירתה כו' . פ"ה מה שאין היקש עושה כו' וא"ת הא לא משום יפוי כח דמלמד הוא דג"ש מלמדת בג"ש אלא משום כח נלמד דלמד בקל ומש"ה לא תהא מלמד בקל ותדע דכמו דאין היקש מלמד בהיקש כמו כן ג"ש אינה מלמדת בהיקש אע"ג דג"ש מלמדת בג"ש אלמא לא משום כח המלמד הוא וי"ל דק"ו דעביד הוי אף מג"ש וה"ק ומה היקש שאינו מלמד לא בהיקש חבירו ולא בג"ש מלמד בק"ו ג"ש מלמדת בג"ש חבירתה אע"פ שאינה מלמדת בהיקש אינו דין שתלמוד בק"ו כיון שהיא עושה שמלמדת בג"ש ואע"ג דאינה מלמדת בהיקש כמו כן היקש אינו מלמד בהיקש : ד] שאינה למדה מן היקש מדר' יוחנן [כו' ק"ו] הלמד בהיקש : ס] בנו ש"ש חבירתה מדרמי : ו] דין שילמד : ז] מלמדת בק"ו מדתרבריצא. ח"ג מלמדת בק"ו מדתרבריצא דאינו הא דאמרי' לעיל דבר הלמד בג"ש מהו שילמד בק"ו מה היקש שאינה למד מן היקש מלמד בק"ו ג"ש המלמדת בג"ש חבירתה מדרמי בר חמא (כולה) [כו'] ולפי שלא הזכיר בה שם חכם אלא מפי כל החבורה נזרקה קרי לה לישנא דתרבריצא בית המדרש שמרביצין בו תורה . תיבת כראמרן נמחק : ט] בן בנו של ק"ו הוא אלא בן ק"ו . ג"ל דה"פ כלומר אתה רוצה להכיח דבר זה בק"ו מג"ש שמלמדת בק"ו לא ידעת רק מכח ק"ו דלעיל . וא"כ אין לשנות משם שהרי מזה אתה מסופק בתחלת דינך ועל זה אנו דנין אם דבר הלמד בק"ו אם חוזר ומלמד בק"ו וכיון שאתה עושה ק"ו מאותה מדה מג"ש שמלמדת בק"ו שזה הדבר עצמו אתה לומר לעיל בק"ו א"כ כל עיקר דינך בדבר הלמד בק"ו ואם שהוזר ומלמד בק"ו ואם אינו מלמד בק"ו אין לרוצה בפה אותו ק"ו שבא מג"ש המלמדת בהיקש . לשון מהר"ם : ס] מיגה דג"ש : י] מעשר דמחולין הוא : יא] מדבור הכתוב המלמד בק"ו כו' עד סה"ד נמחק : יב] ק"ו הואי הוא עצמו : יג] לעיל ק"ו ומה ג"ש כו' ממנו לדרוש מדה זו בתורה : יד] דדבר הלמד בהיקש : טו] אחת שחיטת העוף : טז] משורש בבמ' : יז] עוף טהור אינו : יח] שמכשרת לאכילה בחולין ומטהרת מליקה כו' לקמן בפ' חטאת העוף מייתי לה ופריך בגמ' ור"מ לית ליה דין : יט] למילף בפר כהן משיח דמטעיה : כ] לעולה מצינו למיכר דס"ל כרב פפא א"נ לא דסי דלמצוה . ותיבות הימנו למחוק : כא] הוא . פ"ה שאפי' כו' עד כולי האי : כב] דק"ו מלמד על ק"ו אמאי לא נילף : כג] לפרש דקשיא ליה בן בנו כו' דמעיקרא הוא מבעיא ליה אי דבר כו' חוזר ומלמד בק"ו והוא בא כו' . ס"א וא"ה היאך בא [אא"ה לפ"ז צריך לפחוק תיבת והוא עכ"ה] : כד] מממא בנדים בבית הבליעה ועוד קשה דמנא ליה *) כו' כדעלין לכך נראה דעיקר מעמא דר"מ הן דמליקת העוף מטהרת הוינו משום דאתקש לבהמה מקרא דזאת תורת הבהמה ואין משייכין על היקיש ום"ם שפיר שפיעבן מהכא דדבר המלמד בג"ש חוזר ומלמד בבנין אב דמדנקט הכא בברייתא מק"ו ולא נקט עיקר מעמא משום היקשא דמחאת תורת ש"ם דבעלמא בקדשים אמרי' דדבר הלמד בק"ו חוזר ומלמד בבנין אב דהכא נמי דמיתי אומר כך אי לאו משום דאיכא פירכא כו' . עכ"ל הר"ם : כה] נמר ושחיטת עוף משחיטת בהמת דלמא מליקת עוף משחיטת בהמה נמר דכך חשיבא מליקת עוף בקדשים כשחיטת בהמה בחולין ונראה וכו' . ובתוס' מהר"פ תירץ כדלעיל דעיקר מעמא משום היקש זאת תורת כו' :

*) [ל"ל דמכ"ל דמליקת עוף משחיטת עוף נמר ושחיטת עוף משחיטת בהמה דלמא מליקת ע"ח משחיטת בהמה נמר דכך חשיבא מליקת עוף בקדשים כשחיטת בהמה בחולין (ועי' בתוס' בסמוך ד"ה מה וכסבסות רבינו כתות כ"ה בס)

גליון הש"ס

גמ' מאי מיתא לימיר מיקו . עיין לקמן דף נה ע"א תוס' ד"ה מה מעלה : תוס' ד"ה אלא וכו' וכ מדת כי הסכנה . עי' לקמן דף נה ע"א תוס' ד"ה מה מעלה :

עי' רש"ק

לקמן דף סט.

הכי גרסי' ולא היא אתם פיטום יג) משחיטה דחולין קתני. והכי פירושו
הכא עיקר טעמא דר"מ לא יליף בבנין אב אלא מהיקש דזאת תורת
הבמה והטוף כדלקמן בפרק תולת הטוף (דף פח:) יד) אמרינן ר"מ
קרא אסמכא ודרש ולי נמי פיטוי דגמר לה בבנין אב כדקתני במתני'
לא מיפטמא בעיין דאין לו ר"מ מליקה תורה אור

בקדשים משחיטה דחולין גמר מו) הוה
ליה מלמד דחולין ולמלן דליים ליה דרב
פפא לף על גב דלמד קדש לאו ראייה
היא: פשוט מפא. מתני' חדא מהנך
בעיא: מפני מה אמרו. לקמן היא
בפ' המזבח [מקדש] (דף פד:) לרבי
יהודה דדרים זאת היא העולה הרי אלו
מיטומין פרט לנסחטה בלילה ושנפפך
דמה ושיצא דמה חוץ לקלעים ופריך
מה ראה להוציא את אלו ולהכשיר את
השאר: מפני מה אמרו לן בדם כשר.
שאם עלה לא ירד שהרי מו) כשר
באימורין אם לנו לאימורין ועלו למזבח
לא ירדו: ולן באימורין יז) נמה כשר
שהרי לן בכשר כשר. גמור מן התורה
שזמן אכילת שלמים שני ימים ולילה
לאימורין גמרי *בבנין אב יח) על הדם:
ממא. לאיבר עולה טמאין מפני מה אם
עלו לא ירדו: הואיל ומרלה לפיגולו.
הואיל וחשובה הרצאת דמו לחייב עליו
משום פיגול כמו שקרבו מחיריו בהכשר
לפיכך לאימורי פיגול שעלו לא ירדו:
שקבלו פסולין. יט) אם זרקו את דמו
מפני מה אם עלו הדם לו האימורין
לא ירדו: בשנן פסולין. מכשירים דחזו
לעבודת כבור כגון כהן טמא: וכי
דנין דבר מו'. דקא ילפת כ) באימורין
שלא בהכשירם מגלן *בבשר דהכשירו
בכך וזו היא מלומו ומו הכי יליף
יולא במקדש מיולא בבמה שכולו יולא
הוא שאין שם קלעים אלא ע"פ הבדה:
ואם מורם פטולה. תורה אחת לכל
העולין כא) אם עלו לא ירדו כדכתיב
על מוקדה כל הלילה וכל ראיות הללו
משום דממעט מזאת היא העולה
תלתא פסולי מייתי מהנך מאי שנא
הני מהני *והעיקר מקרא ואסמכתא
בעלמא הוא: מאי טעמא. אל יסוד
מערב כב) הוא דכתיב בפר כהן משיח
(ויקרא ד) אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל מועד יסוד שבנגד
הפתח וזו היא מערבו של מזבח שהוא כנגד פתח ההיכל ולקמן
בברייתא (דף נב.) נפקא לן פר יום הכפורים מריבויא דהפר שעטון
מקן לב ליסוד כג) *בפר כהן משיח וכשעיר כתיב (ויקרא מו) ועשה
את דמו כאשר עשה לדם הפר: אל יסוד מזבח העולה. תמם פרשיות הן
בחטאת של פר כד) משיח ושל *העלם שהן פגימות ושל שעיר משיח ושל
כבשה יחיד ושל שעירת יחיד שהן חיטוניות. בשתים הפגימות ובשעיר
משיח כתיב בשפיכה שיריהן אל יסוד מזבח העולה. בשתים החיטוניות כתיב
אל יסוד כה) מזבח שתמת וקדרים תגת תלתא אל *)מזבח העולה למה
פירש הכתוב וה"ג לה בת"כ אל יסוד מזבח העולה של פר כהן משיח
ולא יסוד מזבח הפגימי אל יסוד מזבח העולה של פר העלם שאין ת"ל
**)אין לו יסוד לפגימי עצמו. כשהוא אומר אל יסוד מזבח העולה בשעיר משיח שאין תלמוד לומר כו) שאם את שיריו לא קיבל יסוד מזבח הפגימי
שיריו מזבח המיטון יקבל. דבר אחר וכי יש לו יסוד לפגימי עצמו אם כן מה תלמוד לומר אל יסוד למזבחה של עולה והכא
נמי כז) בשעיר תלתא למיגרס והכי גרסי' ופירושו אל יסוד מזבח העולה האמור בפר כהן משיח מכן
כח) הקרבנות שם יהיו שפיכה שיריו: אל יסוד מזבח העולה. אתמוד בפר כט) העולה דלא צריך תו דהא איתקוש להדדי אלא נלמוד בא שאפילו
מיוצא דבמזבח שכולו יוצא הוא: כל) השולים שאם עלו לא ירדו כו' ראיות הללו לו' יהודה משום דממעטם כו' מייתי ראיה להגך דלא תיבא מאי שנא הני מהני ועיקר אסמכתא אקרא שמביא הס"ד והשאר נמחק: כב) מערב דכתיב תיבת הוא נמחק: כג) ליסוד כפר בהן: כד) פר כהן משיח ושל פר העלם: כה) יסוד המובח מחמא: כו) לומר אם אם כו' אות ש' נמחק: כז) נמי תלתא בעי' למיגרס והכי גרסי' ותורהנא אל יסוד:

*) אל יסוד מזבח ק"ק **) אלא נלמד שאין יסוד. כ"ה בתו"כ

מטהרת טריפתה מטומאתה אף מליקה
שמכשרתה באכילה תטהר טריפתה
מטומאתה ר' יוסי אומר דיה בנבלת בהמה
טהורה ששחיטתה מטהרתה ולא מליקתה
פ) ולא היא התם תיהוי היא משחיטה דחולין
ג) קאתיין. דבר הלמד בבנין אב מהו שילמד
בהיקש ובג"ש ובק"ו ובבנין אב פשוט מהא
חדא *מפני מה אמרו לן בדם כשר שהרי לן
באימורין כשר ג) לן באימורין כשר שהרי לן
בבשר כשר *יוצא הואיל ויוצא כשר בבמה
טמא הואיל והותר בעבודת ציבור חוץ לזמנו
הואיל ומרצה לפיגולו חוץ למקומו הואיל
והוקש לחוץ לזמנו שקיבלו פסולין וזרקו ד) דמן
בהנך פסולין דחזו לעבודת ציבור *וכי דנין
דבר שלא בהכשירו מדבר שבהכשירו
תנא ה) *מזאת תורת העולה ריבה סמיך
ליה: שירי הדם כו': מאי טעמא ו) אמר קרא
ויקרא ל אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל
מועד ז) *ההוא דפגע בריישא ת"ר ח) אל יסוד
מזבח העולה ולא יסוד מזבח הפגימי אל יסוד
מזבח העולה אין לו יסוד לפגימי עצמו אל
יסוד מזבח העולה תן יסוד למזבח של עולה
או אינו אלא ט) מזבחה של עולה יהא ליסוד
אמר ר' ישמעאל קל וחומר מה שיריים שאין
מכפרין טעונין יסוד תחלת עולה שמכפרת
אינו דין שטעונה יסוד אמר רבי עקיבא
מה שיריים שאין מכפרין ואין באין לכפרה
י) טעונה יסוד תחלת עולה שמכפרת ובאה
לכפרה אינו דין שטעונה יסוד יא) א"כ מה ת"ל
אל יסוד מזבח העולה תן יסוד למזבחה של
עולה אמר מר אל יסוד מזבח (א) יב) ולא יסוד
מזבח הפגימי הא מיבעי ליה לגופיה °מאשר
פתח אהל מועד נפקא אל יסוד מזבח העולה
תן

דלא גמר דאיכא תרי שיטוי מליקה משחיטה וטוף מבהמה. ברו"ך. ועוד
קשה היכי דייק דדבר הלמד בק"ו חוזר ומלמד בבנין אב אימא דשחיטה
טוף אתיא בבנין אב משחיטת בהמה ודבר הלמד בבנין אב חוזר ומלמד
בבנין אב נה) כדמסקת בשמעתא ונראה לדיסבא דמתני' קדייק דפגימת
דעיקר טעמו של ר"מ מהיקשא דזאת
ו) הטורה כדלקמן ופגימה לא דבמה
מינו מטוף יליף דאי מבהמה למה לי
לאיתויי בק"ו: פשוט מהא
חדא ז). תימה דתרתי אפשוט דכיון
דמלמד בבנין אב חבירו אם כן מלמד
בק"ו ח) ומה היקש שאינו מלמד
בהיקש *אי מדרבינא מלמד בק"ו
מדתנא דבי רבי ישמעאל בנין אב
המלמד בבנין אב חבירו אינו דין
שילמד בק"ו וכה"ג עבדיד ק"ו לעילא ב:
מפני מה אמרו לן בדם כשר.
תימה היכי דייק מהכא
דבנין אב חוזר ומלמד בבנין אב
דילמא לן בדם לאחר שקיעת החמה
יליף מלן דאימורין דלא פסולי בשקיעת
החמה אלא בעמוד השחר והדר יליף
לן דאימורין הנפסלים בעמוד השחר
דאם עלו לא ירדו מלן בשר ויש לומר
דפגימת ליה דתנא"ג דיליף באימורים
שלא מ) הכשירו מהכשירו דבשר דם
המיתר עדיף ולא ילפינן דם שלא
בהכשירו מהכשירו תדע מדלא ילפינן
מעיקרא לן דם מלן בשר *:
אשר פתח אהל מועד. יסוד
שכנגד הפתח וזהו מערבו
של מזבח מא) *שיהו כנגד פתח ההיכל
כך פי' בקונטרס ולא גריסמה שכתוב
בספרים ההוא דפגע בריישא משום
דמשמע מטעם שאין מעבירין על
המצות ולא מן הפסוק פתח אהל
מועד והלא גבי חטאת איש דאמרי
שיריו הדם על יסוד מערבי לקמן
(דף נג.) ואמר טעמא ילמוד סתום
מן המפורש מחטאת פגימי משמע
דמפורש בהדיא ועוד דאיש דאמרי
על יסוד דרומי וקאמר ילמוד ילידתו
מן הכבש עב) בסמוך לו ליליתו מן
ההיכל בסמוך לו מהיכן פשוט לו זה
יותר מזה והלא בתרוייהו שייך טעמא
דאין מעבירין על המצות ועוד אמרינן לקמן (דף מה:) מג) *על
קדשי קדשים שיריה בהדיא כתיב בהו אשר פתח אהל מועד ומיהו
הא גופא קשיא דלמה לי קרא דפתח אהל מועד תיפוק לי דאין
מעבירין על המצות כדאסברן טעם זה בפ"ק דיומא (דף טו:) דפריך
ומאי אי דיהיב מזרקה לפונה בריש *וגבי דיקון שאם פגימי
והמטורה אמר דיקון מזבח קודש משום דאין מעבירין
עבורי דרעא לטוטפתא אסור ויש לומר דלא שייך אין מעבירין על
המצות אלא כשיש שתי מצות לפניו כגון דיקון מזבח פגימית ומטורה
לו כגון מצות קרבות שאינו יודע מהיכן יתחיל אבל לקבוע מקום
לשפיכת שיריה לא קבעינן מהאי טעמא לו לאו דגלי קרא בהדיא מ):
*) וע"ע תוס' במתמות סד: ד"ה אל יסוד, ומגמ"ל ה: ד"ה מפתחי

כ) א עיי' פ"ב מהלכות מעשה הקרבנות הל' י:

ל) לו מדרבינא לו מדרבינא

אותה נ"ק

ל) מכבר

ל) לעיל

ל) לעיל

ל) לעיל

תן ד] לה יסוד למזבח של עולה . פירש בקונטרס כל דמים הניתנין על מזבח החיצון טעון שפיכת שירים ליסוד ומשום דבעולה לא כתיבא שפיכת שירים ליסוד לילטריך למילף הכא לו אינו מדבר כלל בשירים אלא למזבחה של עולה יהא ה] ליסוד לתחילת דמים שיהו מתנות של כל הזבחים כנגד היסוד אמר רבי ישמעאל ו] כו' וקרא לא לילטריך לתחילת מתנות כנגד היסוד דמקל ומומר דשירים של חטאת אתו אלא על כרחיך להצריך שירים ליסוד לכל הזבחים אתי קרא כך פירש בקונטרס וקשה דלעיל בפרק ב"ש (דף נז.) נפקא לן מקראי אחריני מדם זבחיך ישפך ולרבי מבדם וטפי הוה ליה לאיתויי הך דרשא ז] *דלעיל על רבי עקיבא ורבי ישמעאל דפליגי שהרי אית להו הך דרשא וקרא דלעיל *)מייתי לרבי ישמעאל ורבי עקיבא דהכא ועוד קשה דלקמן בסוף פירקין (דף מז:) יליפין דגולי לבדולי ודבדולי לגולי הא אין לו יסוד לפנימי עצמו יסוד בתחילת מתנות בכור מעשר ופסח בגזירה שוה דזריקה

תן יסוד למזבח של עולה דאי סלקא דעתך כדכתיב הני למה לי ח] קרא לשירים שירים הא בראי עביד להו וכי תימא ט] דאפיך מיפך דבראי

הכי גרסינן אל יסוד מזבח העולה תן יסוד למזבחה של עולה ג] ולאי סלקא דעתך כדכתיב הני למה לי *[קרא לשיריים] שירים הא בראי עביד להו וכי תימא דאפיך מיפך

[גי' ל"ק לעיל אל ר' ישמעאל דפליגי שהרי איתא ליה הך דרשא וקרא דלעיל לייתי על ר"ע דסבלא]. וכ"מ על הך דרשא דלעיל ר"ע

ג"י ל"ק קרא לשירים הא בראי כו' וכ"ת דכי אפיך

ג"א עולין

זריקה מעולה ולמה לי היפוך לי בקל וחומר דרבי ישמעאל ורבי עקיבא דהכא ומה שירים שאין מכפרין כו' כי היכי דילפינן מהאי קל וחומר עולה ושלמים וכי תימא משום דשייכי בכפרה יותר מבכור שהוא בא חובה גילוף בקל וחומר כי האי גוונא ומה שירים שאין מעכבין טעונין יסוד תחילת *עולה שמעכבת אינו דין שטעונה יסוד ועוד שירים טעונין יסוד מהאי קרא או מקרא דלעיל תחילתן לא כל שכן ועוד דקאמר אחיא זריקה מעולה אמאי נקט עולה טפי משלמים או שאר קרבנות הלא כולהו מקל וחומר דהכא אתו והוה ליה למימר אחיא זריקה זריקה משאר קרבנות ועוד דקאמר אחס ועולה גופה מנא לן דכתיב אל יסוד מזבח העולה הא תחילת מתנות מקל וחומר ח] וקרא אתי לשירים ליסוד ובקונטרס דחק לקמן ופירש דכדי נסבה ועוד קשה היכי עביד קל וחומר משירים נימא חטאת תוכיח ט] שמכפרת ואינה טעונה יסוד אף אני אביא כל תחילת דמים מחטאת י] ויש לומר לפי שהיא על ארבע קרנות וליכא למימר יסוד בכולהו ועוד אמרינן לקמן בפירקין (דף נג:) נאמר סביב בחטאת ונאמר סביב בעולה ופריך אי מה חטאת ארבע מתנות על ארבע קרנות אף עולה טעונה כו' יא] (והא) אמרת עולה טעונה יסוד מהיכן פשוט לו בעולה טפי מבחטאת הא בחטאת נמי ליכא ק"ו דעולה ועוד עולה הטוף שהיתה נעשית על קרן מזרחית דרומית כדלקמן (שם) אמאי לא תהא טעונה יסוד מקל וחומר ומה שירים דחטאת הטוף שאין מכפרין טעונין יסוד תחילת עולה שמכפרת אינו דין שטעונה יסוד ומפרש רבינו חיים דמקרא דהכא ליכא למילף שפיכת שירים יב] לדמים המלוכים אלא לעולה דווקא כדמפרש בקרא וקרא דודם זבחיך ישפך (דברים יב) לא אתא אלא לגאלגלין דכתיב בסיפיה והבשר תאכל וכן והנשאר בדם כתיב בחטאת הטוף הנאכלת *וקרא דאל יסוד מזבח אתא לאמוטינן בעולה שיש לו תורת יסוד יג] (לו אינו כו') כלומר תחילת מתנותיה של עולה יהא כנגד היסוד ומסיק מי כתיב אל יסוד העולה דמשמע תחילת דמים יסוד מזבח העולה כתיב דמשמע שירים והדר אמר דדילמא כתיב מזבח דלא תימא אזקיפה דיסוד אלא אגנו ועל זה קאמר רבי ישמעאל דמקל וחומר אתי דכיון דכתיב ביה יסוד בפירוש מקל וחומר ידענא דהוי אגנו ואם כן על כרחין לשירים של עולה דליהוי ליסוד קאתי יד] ומהשתא אתיא תחילת עולה בקל וחומר משירים דידיה אבל משירים של חטאת לא עבדינן קל וחומר *בתחילת דמים בקרבן אחר כי אם על שירים של אותו קרבן עצמו גמרינן תחילת מתנותיו ושאר קרבנות דלא כתיב בהו יסוד אתו בג"ש זריקה זריקה מעולה כמו בכור ומעשר והא דבעי לקמן (דף מז.) אבכור כנגד היסוד מנא לן משום דעליה קאי אי נמי לאחר שפירש כל הקרבנות קבעי כנגד היסוד מנא לן טו] וקאתיא זריקה זריקה מעולה אכולהו אבל מקל וחומר (דחטאת) לא אתי כיון דלא כתיב ביה יסוד בפירוש דהאי קל וחומר לא אתי אלא לגלויי דיסוד דקאמר אגנו ולא שייך למימר חטאת תוכיח אהאי קל וחומר ומיהו קשה לתנא דברים בית שמאי (לעיל דף נז.) דדרים טז] שפיכה במעשר ופסח מודם זבחיך ישפך מנא ליה יסוד הא לא כתיב בהו זריקה *ואכתי קשה לי כי היכי דילפינן תחילת עולה מקל וחומר דשירים דידיה הכי נמי נילף שאר קרבנות לתחילת דמים משירים דידהו דאתי מודם זבחיך ולמה לי לקמן למילף בכור ומעשר בגזירה שוה מעולה ותו דלקמן דקאמר ועולה גופה מנא לן דכתיב אל יסוד מזבח העולה קשה כמו לפירוש רש"י וגם לאינו מתורץ אמרת עולה טעונה יסוד מהיכא פשוט לו יותר מחטאת ויש לייסב פירוש זה דתחילת עולה כנגד יסוד לא גמר כלל מקל וחומר אפילו משירים יז] דידיה אלא מקרא דאל יסוד מזבח העולה ודעתינן תחילת דמים ליסוד ומזבח דמיותר לגגו לא לילטריך דמקל וחומר אתי אם כן דרשינן מיניה לשירים ליסוד אבל קל וחומר לא אתי כלל אלא לגגו היכא דכתיב יסוד השתא אתי הכל שפיר אך קשה קלת דדרשינן מן הפסוק תרתי מילי תחילת דמים ומיתורא דמזבח דרשינן שירים יח] ואימא לשירים לחודא אתי ויש לומר דקודם יש לי להעמיד פשטא דקרא דתחילת מתנות והייתור לשירים . יט] ברוך . ויש עוד לפרש בע"א תן יסוד למזבח של עולה שכל תחילת מתן דמים שעל מזבח העולה יהו כנגד היסוד בר מחטאת דכתיב כ] בהדיא קרנות דגזירה הכתוב הוא לו אינו אלא מזבח של עולה יהא ליסוד כלומר דווקא דעולה ולא השאר קרבנות ופריך מי כתיב כא] ליסוד העולה דמשמע עולה דווקא קשה כתיב דמשמע כל דמים של מזבח העולה הדר קאמר דילמא כתיב מזבח העולה משום גג יסוד ועולה קאמר רבי ישמעאל גג אתי בקל וחומר והאי קל וחומר לא אתי אלא לגלויי דיסוד דקאמר קרא לאגנו קאמר ולא שייך למימר חטאת תוכיח ומסיק הן יסוד למזבח של עולה והא דצריך לקמן גזירה שוה דזריקה זריקה משום דתחילת מתן דמים ליסוד מדרשא כב] למזבחה של עולה לא ידעינן אלא דומיא דעולה שהן דורון ומכפר לאפוקי בכור ומעשר ופסח אי נמי דומיא דעולה דשתי מתנות שהן ארבע ואפילו יליפין שירים דידהו ליסוד מודם זבחיך ישפך אי מדרבי מכל מקום תחילת דמים לא ידעינן בקל וחומר כג] משירים לא אתו דאיכא למימר חטאת תוכיח ולקמן דקאמר אמרת עולה טעונה יסוד משום דעיקר קרא בעולה כתיב ואם תאמר אכתי כד] לא דרשינן מתן דמים ליסוד מזבח למעשר ופסח ומזבח בגזירה שוה חוזר ומלמד בבנין אב ויש לומר כיון דגלי לן קרא גזירה שוה טו] במתנת בכור אם כן תן יסוד למזבחה של עולה בכל דמים אייתי אפילו באותן שבמתנה אחת כז] *איתנהו במעשר ופסח ומיהו עולה הטוף לא אתיא דלא מייתי קרא אלא במזבחים ואם תאמר לקמן (דף נג:) מפרש דקרן דרומית מזרחית לא היה לה יסוד לפי שלא כח] היה בחלקו של טורף והרלוטה ולכאורה יולאה מחלקו של יהודה ונכנסת לחלקו של בנימין למאן דאמר ירושלים לא נתחלקה כט) (*היכי גמרינן מהכיא) ברייתא דרלוטה כדמוכח בפ"ק דיומא (דף יב.) דאם כן לכוליה מזבח היה לו יסוד מזבח ואם כן כל הני קרני מאי למה לי ג] הא אין מזבח בלא יסוד כדאמר לקמן פרק קדשי קדשים (דף סב.) דכבש ויסוד וריבוע מעכבין ושמא אפי' למאן דאמר לא נתחלקה הכי לא) אמרינן דלא היה לו יסוד ואריך לדקדק לקמן*) דבעי למימר רבי יהודה אף בדמים שיכול לזרוק על הרלפה מאי עביד להו להני קרני דמוכחי דעולה מעטונה יסוד וגבו יסוד לב] ויש לומר דקודם דקדים דוד הרלפה או אם נעקרה הרלפה סמוך למזבח או לא קדיש על קרעית תהומא : *דבי גרסינן מאשר פתח אהל מועד נפקא . ואף על גב דדרשינן ליה ליסוד מערבי תרתי שמע מינה לג] :

[שייך לע"א]

ג"י ושריך אי אינו אלא מזבחה של עולה מכאן ליסוד וקרא דאל יסוד מזבח כו' [קודם יסוד כלומר]

תחילת דמים דקבנן אחר כי אם משירים של כו' ל"ק

ל"ק מ"ז

ושוד קשה ל"ק

ל"ג והיינו מעשר ופסח

ל"ג ופליגא אהכיא בברייתא [כו' מ"כ] וגי' ל"ק לא גמרינן בהכיא בברייתא כו' מ"כ לכוליה כו' יסוד וא"כ

*) ל"ג לייתי מר' ישמעאל כו' (דף ס.)

שיטה מקובצת

ח] למה לי לשירים הא. תיבות קרא שירים נמחק: ב] וכי תימא.ס"ל אי לא כתיב בעולה אלא אל יסוד המזבח סתמא הו"א דנפיך מיפך : ג] עולה דאי ס"ד כדכתיב הני למה לי לשירים הא בראי עביד להו וכ"ת דנפיך מיפך : ד] תן יסוד תיבת לה נמחק: ה] יהא יסוד אות ל' נמחק : ו] ישמעאל קרא לא איצטריך : ז] דרשא לעיל על כו' שהרי הכא אית להו הך דרשא ואקראי . נ"א וקראי דלעיל מייתרי לדרבי ישמעאל כו' : ח] מק"ו אתי וקרא:ע] שמכפרת. ס"א שמעכבתנ"ל]מחטאת חוס' ויש לומר כו' בטלהו ע"כ ועוד אמרי' : יא] תיבת והא נמחק : יב] שירים לכל דמים הוריצונים : יג] תורת יסוד וה"ק תן יסוד למזבח של עולה כלומר לוריקת עולה שעל המזבח כדכתיב ורקו על המזבח תן לו יסוד שישמוך שירים ליסוד

אר אינו אלא למזבחה של עולה תהא יסוד כלומר כו' ס"א ופריך אי אינו כו' כלומר : יד] קאתי והשתא אתיא כו' משירים דידה . תוס' אבל משירים כו' בתחלת דמים לקרבן אחר כי אם משירים של אותו קרבן כו' מתנותיו ע"כ ושאר : טו] מנא לן וקאמר אתיא דריקה : עז] דדריש מתן דמים ואימוריו במעשר ופסח מודם כו' מק"ו דשירים דידה ה"נ : יז] משירים דידה אלא מקרא דאל יסוד העולה תיבת מזבח נמחק : יח] ואימא לשירים לחודא אתי נ"א שירים אל יסוד אתי : יט] תיבת ברוך נמחק : כ] דכתיב ביה בהדיא ד' קרנות : כא] כתיב אל יסוד העולה : כב] מדרשא דלמזבחה של עולה כו' שהוא דורון ומכפר תיבת מזבח נמחק : כג] בק"ו דתחלת דמים משירים לא אתו : כד] אכתי תנא דדריש מתן . תיבות לא דרשינן נמחק : כה] ומנא לן בנגד יסוד : כו] נז"ש במתנות בכור : כז] ואתי מעשר . תיבת ואיתנהו נמחק : כח] שלא היתה בחלקו של טורף דרצועה יוצאה : כט] לא נתחלקה פליג אההיא ברייתא דרצועה יוצאה בדמוכח כו' : ל] למה לי לאשמועינן דעולה טעונה יסוד הא : לא] הכי נמירי : לב] יסוד . תוס' וי"ל דקודם כו' למזבח אי לא קדיש עד ארעית תהומא. ע"כ : לג] ש"מ דמ"ם אין מקרא יוצא מידי פשוטו דמשמע דוהו המיצון וליכא למימר דכולה להכי הוא דאתא ומנלן יסוד מערבי די"ל דא"כ לכתוב אשר לפני אהל מועד או אשר בחצר מאי ת"ל פתח ש"מ ליסוד מערבי כדאמרי' לקמן . הר"ם :

לו לינו מז] כו' (ז). ולי ס"ד לגופיה לחתא הכי למה לי מה בא ללמדנו לשירים יז] אשר יספך שירין למזבח החיצון פשיטא דעליו יספכם דהא תחילת מתנותיו בחוץ נעשו וכי תימא לי (לא) כתיב אל יסוד מזבח יח] סתמא הוא למילא נפיק מיפך שירי הדם הפנימיים הגריך הכתוב לשפוך בחוץ ומהם לחתה לומד תורה אור

דבראי לגואי ודגואי לבראי הא אין לו יסוד לפנימי עצמו או אינו אלא מזבח של עולה יהא ז] ליסוד מי כתיב אל יסוד העולה ח] אל יסוד מזבח העולה כתיב אי הוה כתיב אל יסוד העולה הוה אמינא ט] בוקיפה אל יסוד השתא דכתיב אל יסוד מזבח העולה "אנגו דיסוד ז] א"ר ישמעאל גג יסוד למה לי קרא ק"ו הוא ומה ח] שירי חטאת שאינה מכפרת טעונה גג יסוד תחלת עולה שמכפרת אינו דין שטעונה גג יסוד אמר רבי עקיבא ומה ט] שירי חטאת שאין מכפרין ואין באין לכפר טעונה גג יסוד תחלת עולה שמכפרת ובאה לכפר אינו דין שטעונה גג יסוד אם כן מה ת"ל אל יסוד מזבח העולה תן יסוד למזבח של עולה מאי בינייהו אמר רב אדא בר אהבה שירים מעכבים איכא בינייהו מר סבר מעכבי ומר סבר לא מעכבי *רב פפא אמר דכולי עלמא ישירים אין מעכבים והכא במיצוי חטאת יז] העוף מעכב קא מיפלגי מר סבר מעכב ומר סבר לא מעכב תניא כוותיה דרב פפא יאות כל יח] (*הדם) [הפר] ישפך מה ת"ל הפר לימד יל על פר יום הכיפורים שטעון מתן דמים ליסוד דברי *רבי אמר רבי ישמעאל קל וחומר יט] ומה אם מי שאין נכנס דמו יז] לפנים חובה טעון יסוד מי שנכנס דמו לפנים חובה אינו דין שטעון יסוד אמר רבי עקיבא ומה מי שאין דמו נכנס לפני ולפנים יח] בין לחובה בין למצוה טעון יסוד מי שנכנס דמו חובה לפני ולפנים אינו דין שטעון יסוד יכול יט] יעכבנו ת"ל יכלה מכפר את הקדש שלמו כל הכפרות כולן דברי רבי ישמעאל קל וחומר לפר כהן משיח (משעיר נשיא) מעתה ומה מי שאין נכנס דמו לפנים לא חובה ולא מצוה טעון יסוד מי שנכנס דמו לפנים בין לחובה בין למצוה אינו דין שטעון יסוד יכול יעכבנו תלמוד לומר ואת כל (*הדם) [הפר] ישפך נתקו הכתוב יז] לעשה ועשאו שירי מצוה לומר לך שירים אין מעכבין וסבר רבי ישמעאל מיצוי חטאת העוף מעכב והתנא דבי רבי ישמעאל והנשאר בדם ימצה טו] והנשאר ימצה ושאינו

דמיס שהכניס לפנים פסולין וי"ל דשירים אין מכפרין לרבי עקיבא ולא קריבן בהו לכפר בקודש : **גג** יסוד למה לי קרא ק"ו (ז). הקשה ה"ר חיים לקמן פרק התערובת (דף פח.) אמרינן גבי דם חטאת שנתערב בדם עולה דפליגי רבי אליעזר ורבנן אמר אביי לא שנו אלא תחילת חטאת ועולה אבל סוף חטאת ותחילת עולה דברי הכל מקום עולה מקום שירים פירוש דאם נתערבו שירי חטאת בתחילת עולה לכולי עלמא יצאו למקום מן המזבח דמקום תחילת מתן עולה כשר לשירי חטאת ויזרקם לקיר המזבח ומאליהם שתתיז ליסוד ואין כאן שנוי מקום ש"ל רב יוסף הכי אמר רב יהודה שירים צריכין לאצטבא פירוש שיספכם על גג היסוד ממש הטשוי כאיצטבא ולא יזרקם לקיר הזקוף כמשפט עולה דמשמע דעולה איכא טעונה גג יסוד וי"ל דהתי דבעינן הכא בתחילת עולה גג יסוד לא אתא אלא למעוטי אמה [לח] אלמה התחתונה של מזבח שמן הארץ עד הכניסה אבל קיר הזקוף של מעלה [מ] עד היסוד פטיומא דעדיף מ] (בעולה) מגג יסוד ממש דמודה עדיף מקום דבעינן שתי מתנות שהן מרבע : **ליבוד** על פר יום"כ שטעון מתן דמים ליסוד . לעיל פרק בית שמאי (דף מז:) גבי ועשה לפר כאשר עשה לדשים סמיכה ושירי הדם בפר יום"כ ותימא להתי *תנא סמיכה מנא ליה ומם פירשנו :

ומה מי שאין נכנס דמו לפנים חובה . תימה מה לפר כהן משיח שכן מכפר על עבירת מלוה ידועה כדפריך לעיל פ' בית שמאי (דף מג:) מא) וי"ל דסמיך להתי דאתי בקל וחומר מטעירי רגלים ומטעירי ראשי חדשים דדבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בק"ו : **יבול** יעכבנו מב) . דלית לן למימר מרח וכתב לה קרא כל כמה דאיכא למידרש : יכול לעכב כתבו לך ת"ל וכלה מכפר כו' מסקנא דמילתא דרבי ישמעאל כה) תחיה : **מי שאין נכנס דמו לפנים חובה** . כגון פר כהן משיח כם) שכניסת דמו לפנים אינה חובה קבועה שלא היה מצוה לחטוא ולהביא חטאת : **טעון יסוד** . שפיכת שיריים : **מי שנכנס דמו לפנים חובה** . פר יום הכפורים שהוא חובה קבועה בכל שנה ורבי עקיבא בא להוסיף על דבריו עד שאתה לומדו מהיכל שדם פר נכנס לו מצוה לא ולמדו מלפני ולפנים שאינו נכנס לו לא לחובה ולא למצוה וזה נכנס לו אפילו לחובה אינו דין נ) שיטעון : **יכול יעכבנו** . דיהיו כמי שנמנה עליו הכתוב לעכב שהרי לא הוצרך לכתוב וכתבו : **תלמוד לומר** . בתחרי מות וכלה מכפר שלמו כל הכפרות כולן בעבודות הללו האמורות בענין ושפיכת שיריים לא נתמרו שם : **קל וחומר לפר כהן משיח מעתה** . מאחר שבאתו לכלל קל וחומר נא) יש לנו להדרוש קל וחומר כיולא בו ולומר ששיריים מעכבין בפר כהן משיח מריבוי הכתוב שהרי בקל וחומר היה למד לשפיכת שיריים משעיר נשיא יכול יעכבנו מעתה תלמוד לומר נב) וכלה : **ומה מי שאין נכנס דמו לפנים** . כגון שעיר נשיא וחטאת יחיד שאין נכנסים להיכל לא חובה ולא מצוה טעונין יסוד פר משיח שנכנס דמו לפנים מצוה אינו דין טעונין יסוד נראה בעיני דלא גרסינן בהאי מסקנא דין לחובה בין למצוה אלא למצוה גרידתא ואי גרסינן לה לא תיקשה אדתנא בריש על דם פר משיח שאינו נכנס לפנים חובה וכאן הוא שונה בין חובה בין מצוה לגבי פר יום הכפורים לא הוי כניסת פר נג) משיח חובה שאינו חובה כמותו אבל לגבי שעיר נשיא דלא שייל ליה כלל קרי לה לכניסת פר משיח חובה ובמסכת סוטה (דף מד:) אמרינן כהאי גוונא מצוה לגבי רשות חובה קרי ליה : **יכול יעכבנו** . מעתה דיהיו כמי שנמנה עליו לעכב : **ת"ל ואת כל דם הפר וגו' נתקו הכתוב** . מסדר אחר העבודות ונעשה שירי מצוה שנמנה בהילוך לשונו נד) שכל העבודות כתיב ולקח והזה ונתן על קרנות וכאן לא כתיב לה) ושפך דמו אל יסוד אלא שנה במשמעה לנתקו מכלל אחר העבודות לומר שאינה חובה נו) כמו אותם לעכב : ושאינו

לשירי הדם של כל הזבחים שישפוך שיהי' הדם ליסוד : כ] לתחילת מתן דמים : כא] דהא איכא הפאת שטעונה מתן על ארבע כו' מזרחית בכלל שלא היה לו יסוד ועל כרחך : כב] מה"ד אוקימתא דיסוד : כג] יכולי הס"ד ומה"ד שאינן מכפרין טעונין גג יסוד דכתיב בהו אל יסוד המובח דמשמע גג הס"ד : כד] של הזאות תלוי בהן כו' : כה] שירים . בחטאת לא מעכבי ואפי' רפנימיות ותיבת בחטאת נמחק : כו] העוף קאמר שהוא : כז] **פפא דאמר דלר'** ישמעאל ותיבות דאית ליה נמי נמחק : כח] ישמעאל להא אתיא : כט] אר כהן משיח נכנס לו למצוה : ל] דין שטעון יסוד הס"ד : לא] וחומר זה יש : לב] ת"ל כו' : לג] פר כהן משיח : לד] לשוני שבכל העבודות : לה] ישפך את דמו אל : לו] דוגה כמותם לעכב הס"ד : לז] ק"ו הוא הקשה : לח] תיבת אדמה נמחק : לט] תיבת עד נמחק : מ] דעדיף לעולה אות ב' נמחק : מא] שמאי וי"ל דאין זה פירכא דצר חוטרא אלא פירכא דהשואות . מהר"פ : מב] יעכבנו פ"ה דהאי ק"ו למצוה ועיכובא מפשמיה דקרא . מהר"פ : מג] דעדיף לעולה אות ב' נמחק : מד] שמאי וי"ל דאין זה פירכא דצר מזבח העולה שהרי ליכא למימר פרח וכתב לה קרא כיון דאיכא לאוקמי בעיכובא מפשמיה דקרא . מהר"פ :

מא) מיי' פ"ה מהל' מעה"ק הל"ו : כב) ב מיי' שם פי"ט הלכה ד : כג) ג מיי' שם פ"ז הלכה ז : כד) ד מיי' פ"ד מהל' פיוה"כ הל"ב :

הגהות הב"ח

(ז) רש"י ד"ה לו לינו וכו' וכ"ש ולי ס"ד כ"ל והה"ר עם דיבור הקודם :

נ"ל דם

נ"ל ק"ק הנא דהכא סמיכה כו'

שיטה מקובצת

דדרשינן לעיל בפרהעלם דשירים אין מעכבין והרי איתקש פר כהן משיח לפר העלם וי"ל כיון דאיכא הכא קו"ח וגם פסוק הו"א דשינה הכתוב לעכב קמ"ל ישפך נתקו [הכתוב וכו'] וא"ת א"כ קשה איפכא למה לי ונפלא לעיל בפר העלם דשירים אין מעכבין תיפוק ליה מהכא כיון דאיתקשו וי"ל דלא דוקשו אלא להקל ולא להחמיר כלומר לריבוי עבודות ולא למעט וא"ת והא איתקש לעיל להכשיר אמין שבאצבע הייגו להקל וי"ל דהייגו דוקא לתיקון עבודו' המפורשות בו כבר ולא לדבר חדש כמו שירים : יד] תיבת לעשה נמחק: עו] יסצאת הנשאר ומצה : עז] כו' ס"א כמו אמר מר הוא זה ופרושי קא מפרש אמאי קאמרינן תן יסוד למובח של עולה משום דאי כו' דאי ס"ד דהכתוב לעופ"ה אתא [שכל] שריה [יתן] ליסוד ובשעיר נשיא מיתתי קרא הני למה לי : מה בא זה ללמדנו אי : יז] לשירים שישפך שיריו למובח : יח] מובח העולה אלא אל יסוד מובח : יט] קאמר וכדי לגלות

עין משפט נר מצוה

מ) ה מיי' פ"ה מהל' מעה"ק הל"ו : מא) ו מיי' שם פי"ט הלכה ד : מב) ז מיי' שם פ"ז הלכה ז : מג) ח מיי' פ"ד מהל' פיוה"כ הל"ב :